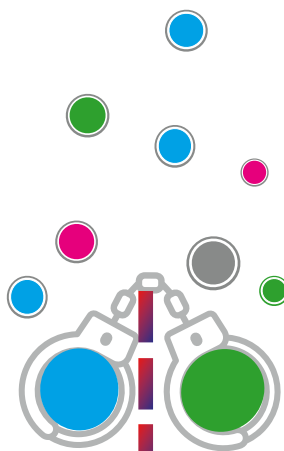
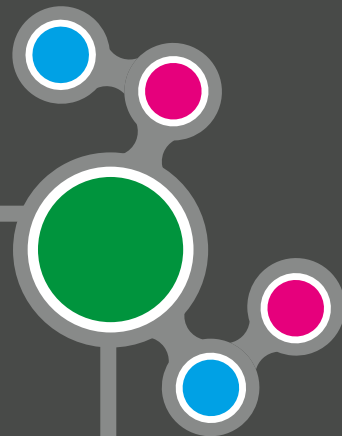

ANVISNINGAR FÖR PERSONER SOM ARBETAR MED INFORMATION OCH RÅDGIVNING PÅ NÄTET OM ATT GÖRA BARNSKYDDS- OCH BROTTSANMÄLAN

NUORILLE SUUNNATUN VERKKOTYÖN FOORUMI

Personer som arbetar med barn och de unga råkar ut för situationer där man måste göra barnskydds- och brottsanmälningar.

Det är viktigt att på förhand utreda hur och vart anmälningarna görs så att man i själva situationen vet hur man ska gå tillväga. Ta reda på polisens och socialbyråns kontaktuppgifter inom din egen ort och inom nättjänstens verksamhetsort med avseende på anmälningar. Att bilda nätverk med myndigheterna förbättrar samarbetet och gör det lättare att göra anmälningarna. Polisen och barnskyddet kan alltid konsulteras då oron väcks utan att nämna barnets eller den ungas namn.

Anvisningarna har utarbetats på Forum för nätarbete riktat till de unga, NuSuVeFo. NuSuVeFo är ett samarbetsnätverk för allmännyttiga organisationer som arbetar med de unga på nätet.

Anvisningarna om att göra en barnskydds- och brottsanmälan gäller de informations- och rådgivningstjänster som tillhandahålls både i realtid och med en fördröjning (inte i realtid) på nätet.

BARNSKYDDSANMÄLAN

Barnskyddsanmälan bör göras om du bedömer att det finns skäl att utreda barnets behov av barnskydd. Grunden till anmälan kan utgöras av väldigt olika oroar som har att göra med barnets

- behov av vård och omsorg
- förhållanden som äventyrar hans/hennes utveckling
- eget beteende.

Barnskyddsanmälan görs

- under tjänstetid till socialbyrån på basis av barnets vanliga vistelseort
- till socialbyrån inom verksamhetsorten för den part som driver nättjänsten, om barnets vanliga vistelseort inte är känd
- utanför tjänstetid till socialjour på basis av barnets vanliga vistelseort eller plats för tjänsten.

Om det inte finns någon annan information om barnet eller den unga än IP-adress, så ska anvisningarna inom egen organisation iakttas. För närvarande finns det några otydligheter vid behandling av barnskyddsanmälningar som görs på basis av IP-adress, men du ska dock inte låta bli att försöka på grund av detta.

Barnskyddsanmälan bör göras även om barnet, föräldern eller båda skulle motsätta sig det. Barnet och föräldrarna ska informeras om anmälan om det inte är klart farligt för barnet.

Barnskyddet utgår alltid från barnets bästa. När barnet eller familjen har några problem eller utmaningar, är det barnskyddets uppgift att hjälpa. Barnets vårdnadshavare har huvudansvaret för barnet och dess välfärd, men familjen har rätt, vid behov, att få hjälp och stöd från samhället. Barnskyddet omfattar flera olika tjänster som inriktas till barnet och familjen. Dessa är bland annat ekonomiskt stöd, stöd för skolgång och hobbyer, vård- och terapitjänster, omhändertagande samt andra tjänster som stöttar barnet och familjen. Omhändertagande ska vara ett medel som tillgrips i sista hand för att trygga barnets välfärd. Arbetande och hjälp som ges grundar sig alltid på den plan som gjorts tillsammans med barnet och hans/hennes föräldrar.

I situationer där föräldrarna inte kan ta hand om välfärd hos sitt barn eller barnets eget beteende är farligt för välfärd, har barnskyddet plikt att ingripa i situationen. Då är det barnskyddets uppgift att trygga barnets välfärd. Hjälpen är alltså inte alltid frivillig, utan det är lagen som fastställer att barnskyddsmyndigheterna ibland behöver vidta åtgärder för att skydda barnet.

“En minderårig person berättar på chatten att det används rikligt med berusningsmedel i familjen. Den unga har det inte bra att vara hemma och den unga är orolig för sina föräldrar.” Gör barnskyddsanmälan utan dröjsmål.

BROTTSANMÄLAN

De anmälningsskyldiga som fastställts i barnskyddslagen ska ytterligare göra en anmälan till polisen utan dröjsmål, om det finns skäl att misstänka att barnet utsatts för

1. en gärning som är straffbar som sexualbrott enligt strafflagen, såsom våldtäkt eller sexuellt utnyttjande av barn (strafflagen 20 kap)
2. en gärning som är straffbar som brott mot liv och hälsa och vars föreskrivna maximistraff är fängelse i minst två år, till exempel misshandel eller grov misshandel (strafflagen 21 kap).

Brottsanmälan görs

- till den ortens polisinrättning på vilken brottet har begåtts
- till polisinrättningen av barnets vanliga vistelseort, om gärningsorten inte är känd
- till polisinrättningen inom verksamhetsorten för den part som driver nättjänsten, om barnets vanliga vistelseort inte är känd.

Om det inte finns någon annan information om barnet eller den unga än IP-adress, så ska anvisningarna inom egen organisation iakttas. Polisen har en möjlighet att utreda identitet på basis av IP-adress.

Brottsanmälan till polisen ersätter inte barnskyddsanmälan! Om barnets identitet är okänd, är det bra att nämna när brottsanmälan görs, ifall någon barnskyddsanmälan inte ha kunnat göras.

Om du får veta att grovt brott är på färde, ska du underrätta myndigheterna eller den som hotas av brottet i enlighet med 15 kap 10 § i strafflagen. Till exempel, om du får veta att skolhot eller grov misshandel är på färde.

Att göra brottsanmälan är viktigt. Efter att brottsanmälan gjorts ska polisen undersöka situationen noggrannare och, vid behov, inleds förundersökningen. Det finns ingen anledning att frukta straffprocessen/straffrättsligt förfarande. Det finns många olika parter tillgängliga som erbjuder hjälp. Brottsoffert får till exempel uppgifter och stöd som har med praktiska frågor att göra. Dessutom erbjuds det till exempel samtalshjälpen.

Om du misstänker att barnet är i akut fara, ring nödnumret 112 och iaktta nödcentralens anvisningar.

“En minderårig person berättar för en anställd på chatten att styvfadern misshandlar modern. Våldet riktas också mot barn. Just nu finns det inget hot av våld.” Gör barnskyddsanmälan utan dröjsmål. Gör också brottsanmälan till polisen.

ATT TALA OM ANMÄLNINGAR MED BARNET ELLER DEN UNGA

Trots att barnskyddets syfte är att hjälpa barnet och dennes familj, kan själva barnskyddet redan som ett ord orsaka negativa reaktioner hos barnet, såsom rädsla och förvirring. Barnet kan till exempel vara rädd för att barnskyddsanmälan alltid betyder att man måste lämna hemmet eller att familjen ska straffas. På grund av detta är det absolut nödvändigt då man nämner barnskyddsanmälan att sträva efter att tala om med barnet vad som menas med barnskyddsanmälan och barnskyddet och vilka följder anmälan kan medföra.

Att göra brottsanmälan kan också kännas skrämmande för barnet eller den unga. Det kan vara att offret skulle vilja skydda gärningsmannen eller sina föräldrar och hoppas därför att polisen inte talas med om ärendet. De följder som brottsanmälan medför kan skrämma offret. Offret kan till exempel vara rädd för om gärningsmannen blir arg för att anmälan gjorts. Det är viktigt att tala om dessa känslor av rädsla med offret och att hjälpa till att lindra rädslor. Hjälps och stöd finns tillgängliga för straffprocessen/straffrättsligt förfarande och man behöver inte klara det ensam.

Det är viktigt att berätta för barnet om barnskydds- och brottsanmälan öppet, konkret och sanningsenligt samt med hänsyn tagen till barnets utvecklingsnivå.

Den som gör anmälan kan spela en mycket viktig roll i det att det barn eller den unga som behöver hjälp hänvisas till tjänster och får stöd. Den som gör anmälan spelar också en viktig roll angående vilket slags barnskydd eller vilken typ av information som gäller straffprocessen/straffrättsligt förfarande barnet får. Detta i sin tur påverkar hur barnet förhåller sig till barnskyddet eller polisen.

Bakgrunden för att anmälningarna görs är att barnets situation väcker oron. När du tar upp frågan om oron med barnet, är det ytterst viktigt att göra det på ett respektfullt sätt. Ett tillvägagångssätt är att den jourhavande berättar om oron angående barn som väckts osökt. Genom detta kan man diskutera förändringen och möjligheten till att få hjälp till att kunna tala. Detta är viktigt att göra utan att skylla på eller anklaga någon, såsom barnet eller hans/hennes familj. Att få hjälp kan således lyftas fram som en möjlighet att åstadkomma en positiv förändring och få stöd till barnet och familjen. Det är essentiellt att stötta barnets tillgång till tjänster när det tjäna barnets välfärd. Det är också viktigt att undvika abstrakta uttryck och tala om saker så konkret som möjligt. Det är viktigt att alltid säkerställa barnets eller den ungas säkerhet och tänka tillsammans på hur säkerheten kan säkerställas.

Nedan finns det en kort minneslista med tanke på att tala om anmälningarna.

1. Ta din tid i syfte att tala om barnskyddet eller brottsanmälan och att svara på de frågor som möjligen kommit fram hos barnet.
2. Berätta för barnet varför du talar om ärendet med honom/henne (såsom på grund av oron som väckts hos dig angående barnets välfärd och en bindande skyldighet hos era tjänster att anmäla eller för att agera i lagens anda).
3. Om anmälan görs, är det alltid viktigt att öppet berätta det för barnet.
4. Berätta vad som anmälan betyder och vad som möjligen kan följa av den.
5. Berätta var barnet kan få ytterligare uppgifter om ärendet efter diskussionen.

Till exempel:

[Information om barnskydd](#)

[Brottsofferjouren](#)

Det finns ganska mycket fördomar och bekymmer förknippade med barnskyddet som underblåses bland annat av media. När man talar om barnskyddet med barn och de unga, är det bra att vara medveten om det, om fördomar och samtidigt om sin egen roll för att kunna presentera alternativa perspektiv.

Här är några exempel på sådana som utmanar de stereotypa uppfattningarna om barnskyddet:

- Barnskyddsanmälan är inte någon straff mot föräldrarna, barnet eller familjen.
- Barnskyddsanmälan betyder inte att barnet eller dennes föräldrar anklagas för något.
- Barnskyddsanmälan betyder inte automatiskt att barnet måste flytta bort från hemmet – i de flesta situationer föräldrarna, barnen och familjen stötts med andra medel och på annat sätt. Ibland är omhändertagandet ändå nödvändigt på grund av barnets säkerhet eller välfärd.

ATT TA HAND OM DEN ANSTÄLLDAS EGEN ORK

- Handla lugnt. Be om hjälp, vid behov, hos en förman eller en medarbetare.
- Gör de nödvändiga anmälningarna utan dröjsmål. Konsultera myndigheterna, vid behov.
- Ta hand om bättre ork i ditt arbete. Att lösa situationen och, vid behov, handledning förebygger belastning.

Att lösa situationer

- Att lösa situationen hänvisar till en diskussion på 10–15 minuter, i vilken den anställda i stora drag berättar till exempel för kollegan vad som hänt i klientkontakten.
- Att lösa situationer förbättrar (egen) ork i arbetet. Hjälpens sinne kan belastas med berättelser som vi lyssnar på samt med problem som våra klienter delar med oss. Att lösa situationer hjälper till att undvika stress och utmattning.
- Att lösa situationer är den anställdas självreflektion som hjälper till att utveckla sig i arbetet.

Ytterligare uppgifter om anmälningar samt om etiska anvisningar för nättaktörer hittar du på nusuvefo.fi.

Den aktuella lagstiftningen hittar du på www.finlex.fi.